

Komentaras

2015 11 24

Paradoksas: dėl spartesnio atlyginimų augimo nukentės mažiau uždirbantys

Greitesnis vidutinio darbo užmokesčio augimas žada paspartinti infliaciją, stimuliuoti vartojimą ir migraciją link didesnių miestų. Trečiąjį šių metų ketvirtį atlyginimai ūgtelėjo 5,5 proc., palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai. Didžiausią įtaką atlyginimų šoktelėjimui turėjo minimalios algos kėlimas, ypač viešbučių ir restoranų veikloje, bei paklausiausių profesijų, pavyzdžiui, informacinių technologijų, atstovų trūkumas. Bet ilgainiui blogiausioje padėtyje atsidurs mažiausias pajamas uždirbantys gyventojai, o darbo rinkos netolygumai didės. Kodėl?

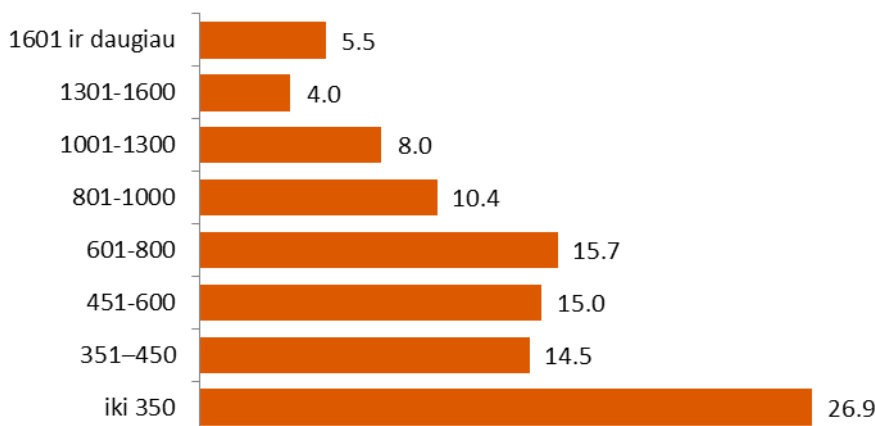
Visų pirma, paslaugų kainų kilimas užsitęs. Spartesnis darbo užmokesčių augimas sudaro sąlygas kilti kainoms, ypač paslaugų sferoje. Per pastaruosius metus dėl euro įvedimo paslaugų infliacija Lietuvoje buvo viena didžiausių ES ir tik palanki konjunktūra ir žaliavų rinkos nuosmukis bent iš dalies apsaugo Lietuvos vartotojų pinigines nuo didesnių praradimų. Kitąmet infliacija gali spartėti tiek dėl brangesnių prekių, tiek ir dėl padidėjusių paslaugų tarifų.

Ryškėja geografiniai skirtumai, plėtėja mažesnių miestelių nuo didmiesčių atotrūkis. Lietuva pasižymi ne tik vienu didžiausių santykinu emigracijos srautu, bet ir sparčia vidaus migracija. Didmiesčių populiacija vis labiau didės, kuomet mažesni miesteliai tuštės. Ypač jeigu regionai nebus finansiškai suinteresuoti pritraukti investicijas.

Didesnės darbo sąnaudos. Tai yra akivaizdžiausia pasekmė. Lietuvos įmonės bei užsienio investuotojai vis aiškiau jaučia darbo sąnaudų komponentės augimą, ir tai kai kurias įmones priverčia dairytis pigesnių variantų užsienyje. Tikėkimės investicijos į modernesnes technologijas bei mobiliąją infrastruktūrą spurto nepraras, ir potencialių darbuotojų ištekliai bus pakankami. Kitaip šalies santykiniai pranašumai išblėstų ir iš Lietuvos pradėtų „išplaukti“ ne tik tekstilinių investicijos, bet ir aktyviai pritraukiami verslo paslaugų centrai.

Lietuvos darbo užmokesčio dinamiką veikia tiek rinkos dėsniai, tiek ir politiniai sprendimai. Tad greitai šalyje gali įsisukti itin nemaloni „didesnių atlyginimų – geresnių lūkesčių – spartesnės infliacijos“ spiralė, kuri labiausiai paveiks mažesnes pajamas uždirbančius. O jų, kaip byloja grafikas, yra didžioji užimtųjų dalis.

Darbuotojų skaičiaus pagal pajamas struktūra
2015 m. rugsėjį, proc.

Šaltinis: Sodra, DNB skaičiavimai